

Liberalen onder elkaar: terwijl de Vlaamse zusterpartij op apegapen ligt, wordt de VVD steeds closer met de nationalisten van Bart De Wever

Posted on 24 februari 2026 by Pieter de Jonge

De VVD zoekt steeds meer toenadering tot de Vlaams-nationalistische en liberaal-conservatieve Nieuw-Vlaamse Alliantie (N-VA), de partij van de Belgische premier Bart De Wever. Niet toevallig was demissionair VVD-minister Vincent Karremans (Economische Zaken) onlangs spreker bij de boekpresentatie van De Wevers essay *Over welvaart*, met daarin zijn ideeën over de Europese economie.

België heeft zoals bekend twee liberale partijen: de Nederlandstalige Open VLD en de Franstalige Mouvement Réformateur (MR). Najaar 2023 schreef demissionair premier Mark Rutte nog een bijdrage voor het boek waarmee de vorige Belgische premier, Alexander De Croo (Open VLD), zijn verkiezingscampagne wilde aftrappen. De reputatie van de ervaren en in Europa gewaardeerde Rutte had kunnen afstralen op De Croo, pas drie jaar premier.

De Wever is net een jaar premier van België. Toen in 1999 de liberaal Guy Verhofstadt premier werd, elf jaar eerder dan Rutte, verstevigde de VVD niet de band met Belgische zusterpartijen. Waarom nu wel met een partij die niet eens onversneden liberaal is?

Familie of vrienden?

In juni 2024 werd de N-VA de grootste partij in Vlaanderen en MR in Wallonië en Brussel. Open VLD behaalde de slechtste score in haar partijgeschiedenis. Na 26 jaar ononderbroken regeringsdeelname voeren ze nu, vooralsnog met weinig effect, oppositie tegen een regering met N-VA en zusterpartij MR. Eind januari veranderden de Vlaamse liberalen voor de derde keer in evenveel decennia van naam: de partij heet nu 'Anders.' (met punt).

In mei 2023 hielden zowel Open VLD als N-VA een partijcongres. Dilan Yeşilgöz, destijds minister van Justitie onder Rutte, sprak niet bij de premierspartij van De Croo, maar bij oppositiepartij N-VA. In de woorden van VVD-staatssecretaris Thierry Aartsen, persoonlijk bevriend met diverse N-VA-politici: 'Open VLD is politieke familie, N-VA zijn politieke vrienden.'

Afgelopen september bezochten de VVD-Kamerleden Bente Becker en Silvio Erkens de door De Wever uitgesproken HJ Schoo-lezing. Langstzittend fractielid Becker is vertrouweling van partijleider Yeşilgöz; Erkens, inmiddels staatssecretaris van Landbouw in het kabinet-Jetten, was toen campagneleider. De strekking van de lezing staat in De Wevers nieuwe boek.

Nederland had vanaf 1994 acht jaar paarse kabinetten, België vanaf 1999 eveneens, maar met een liberale premier, Guy Verhofstadt. Tijdens Paars-I (1994-1998) garandeerde VVD-fractievoorzitter Frits Bolkestein een voor rechtse kiezers herkenbaar geluid. Verhofstadt had meer oog voor de wensen van zijn linkse coalitiepartners. Rechtse kiezers weken uit naar N-VA. Vanaf 2012 gaf ook Rutte liever toe aan PvdA en D66 dan vast te houden aan zijn partijprogramma. En dat terwijl de VVD vanaf 2010 consequent rechtse verkiezingscampagnes voerde.

Toen Yeşilgöz in 2023 partijleider werd, formeerde de VVD aanvankelijk liever met rechtse partijen. Het argument was dat anders strengere asiel- en migratiewetgeving onmogelijk werd. In 2004 moesten Vlaamse liberalen zich uitspreken vóór of tegen migrantenstemrecht bij gemeenteraadsverkiezingen. De

coalitiepartners waren voor, het partijstandpunt tegen, het ledencongres stemde vóór. Dat verkiezingsjaar verloren de liberalen en groeide N-VA voor het eerst.

Klein en verdeeld

De VVD werkte vaker samen met niet-liberale buitenlandse partijen. Beginnend premier Rutte kon het goed vinden met zijn conservatieve Britse collega David Cameron (2010-2016), de Liberal Democrats staan dichter bij D66. In België geldt hetzelfde voor N-VA en Anders.

In het andere buurland, Duitsland, schommelde de liberale FDP lang tussen de 5 en 10 procent. In 2025 zakte die partij, net als in 2013, onder de *Fünfprozenthürde* en verdween uit de Bondsdag. Het door Emmanuel Macron opgerichte Renaissance wordt als liberaal beschouwd. In 2027 eindigt Macrons tweede presidentstermijn, weinig commentatoren geloven dat Renaissance dan blijft bestaan. In het Europees Parlement zijn de liberalen nipt vijfde fractie.

In die fractie, met D66 én VVD, zijn de verschillen tussen links- en rechts-liberalen zo groot, dat het makkelijker samenwerken is met niet-liberalen. Dit probleem speelt langer. Begin jaren tachtig waren VVD en de Britse Conservatieven vóór plaatsing van kruisraketten, de Britse liberalen tegen. In 2003 verleende het eerste kabinet-Balkenende politieke steun aan de Amerikaanse Irak-invasie, terwijl de regering-Verhofstadt de bezwaren van Frankrijk en Duitsland onderschreef.

Groot én rechts-liberaal is momenteel alleen de MR. Franstaligen willen geen andere taal spreken, Nederlanders beheersen geen Frans. N-VA spreekt Nederlands, is groot en deelt standpunten van de MR.

In veel Europese landen spelen liberalen geen rol van betekenis, zoals in Italië en Spanje, derde en vierde economie van de eurozone. Is het toeval dat Lotte van Basten Batenburg, VVD-fractievoorzitter in de Haagse gemeenteraad, in *EW* Giorgia Meloni een voorbeeld noemde? De partij van de Italiaanse premier zit in dezelfde Europese fractie als N-VA.

Gedeelde standpunten

VVD en N-VA zijn voor gezonde overheidsfinanciën, marktwerking en ruimte voor het bedrijfsleven. Ze willen geen financiële transfers van Noord- naar Zuid-Europa.

Lidstaten moeten hun eigen begroting op orde brengen. Kanttekening: vanwege Vladimir Poetin, Xi Jinping en Donald Trump pleiten ze nu voor meer Europese samenwerking op het gebied van economie, defensie en migratie.

De VVD is pro-NAVO. Maar in 2019 verklaarde Macron het trans-Atlantische bondgenootschap voor 'hersendood'. Eind 2021 redigeerde Theo Francken (N-VA) een boek dat vóór de NAVO pleit. Francken en Yeşilgöz zijn nu ministers van Defensie.

Tijdens de Syrische vluchtelingencrisis van 2015-2016 waren hij en Klaas Dijkhoff verantwoordelijk staatssecretaris voor asiel en migratie. In 2018 presenteerde Francken zijn boek *Continent zonder grens*, waarin hij pleitte voor strenger Europees asiel- en migratiebeleid. Dijkhoff, inmiddels fractievoorzitter, hield een toespraak.

In de jaren tachtig en negentig stonden de VVD en de Vlaamse liberalen dicht bij elkaar, daarna schoven Vlaamse liberalen op richting sociaal-liberalisme. De verschillen met de VVD werden groter. Verhofstadt bepleitte Europees federalisme. De huidige partijleider vindt een hoofddoek achter het loket geen probleem. Anders. lijkt meer op D66, N-VA meer op de VVD.

Euroclear

Toch had er een kink in de kabel kunnen komen. Bij de financiële dienstverlener Euroclear zijn ook tegoeden van de Russische centrale bank gestald. Bevroren, vanwege de oorlog in Oekraïne. In 2025 overwogen EU-landen die tegoeden, niet enkel de rente, uit te lenen aan Oekraïne. Omdat het bedrijf in België is gevestigd, had de Belgische staat aansprakelijk gesteld kunnen worden. Premier De Wever verdedigde het Belgische belang. Met succes: op de top van 18 december 2025 werd gekozen voor een Europese lening.

Had Euroclear in Nederland gestaan, hadden wij waarschijnlijk hetzelfde bezwaar gemaakt. Toch vonden sommige VVD-prominenten, onder wie Henk Kamp, dat die tegoeden ingezet moesten worden tegen Rusland. Dit is ook het standpunt van de VVD-Europarlementariërs.

België openlijk steunen ging moeilijk, want Rutte is secretaris-generaal van de NAVO. Aansluiting bij de meerderheid kon de relatie met N-VA bemoeilijken. De VVD

spaarde de kool en de geit. Samen met JA21 werd een (aangenomen) motie ingediend om in te zetten op Europese juridische solidariteit, zodat België niet als enige land aansprakelijk kan worden gesteld bij confiscatie van Russische tegoeden. Welbeschouwd een intentieverklaring.

Vrienden in nood

De landelijke VVD vindt N-VA nu de meer geschikte partner. De D66-vleugel vindt dat misschien minder leuk dan de 'Wiegel-en-Bolkestein'-vleugel. Maar laten we niet te vroeg oordelen. De linkervleugel van de VVD was tegen samenwerking met de PVV; De Wever handhaaft het *cordon sanitaire* tegen Vlaams Belang. Omgekeerd was in 2003 ook Bolkestein tegen de Amerikaanse invasie van Irak.

'In nood leert men zijn vrienden kennen.' Net nu de Vlaamse zusterpartij voor het voortbestaan vreest, geeft de VVD niet thuis. Hoe weet N-VA dat zij bij tegenwind wél op de Nederlandse liberalen kunnen rekenen? *Reminder* voor VVD'ers van alle vleugels: in het vorig jaar aangetreden kabinet van Bart De Wever zitten ook Vlaamse sociaaldemocraten.

Wynia's Week *verschijnt 156 keer per jaar en wordt* ***volledig mogelijk gemaakt*** *door de donateurs. Doet u mee?* ***Doneren kan zo****.* ***Hartelijk dank!***